

Menn siga, at fólk hevur búð í Tjørnuvík í fjúrtan hundrad ár

eru gróðrarlíkindini ikki tey bestu, men fugl áttu tjørnuvíkingar nógvan, seyðurin var góður, og tá ið flotandi var, var útróðurin høgligur. Lendingin er á vestari síðu á víkin, har er klettur fyrri og tungt at draga bát, men nú hava teir spæl at hjálpa til við dráttirnum.

Vestan fyrri Tjørnuvík er fjallið Kambur, og vestan fyrri Kamb er tann djúpi grasgrøni dalurin Sjeýndir og vikin Sjeýndir. Vestan fyrri Sjeýndir er Mýlingur, hann er 564 m. høgur. Á vestursíðuni er meitilberg, men úr Sjeýndum og líka upp á eggina er brøtt væl vallað brekka.

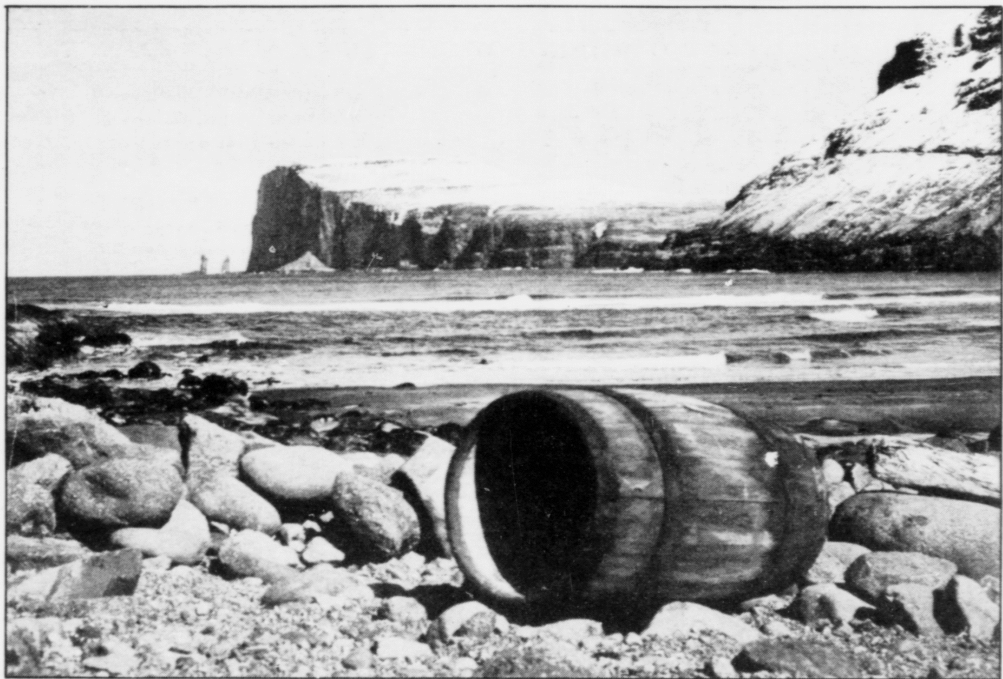
Niðri undir Mýlingi er ein høg long fles, sum eitur Skeiðið, og millum Skeiðið og meginlandið er Skeiðssund, sum vanliga varð røð ígjøgnum. Ein onnur fles ella lítil drangur var niðri undir Mýlingi, tað var Navarin. Innan fyrri Navaran var Navarssund. Í góðum líkindum varð farið gjøgnum Navarssund, har var gott og væl árarúm. Tað lætti so væl um at fara gjøgnum sundini, tá andstreymur var. Nú siga teir, at Navarin er niðurdottin, so nú verður ikki meir farið gjøgnum Navarssund.

Við norðurendan á Streymoy er Tjørnuvíkstakur, og innan fyrri hann er Stakksund. Tað var vanligt at fara gjøgnum Stakksund og ikki altíð í bestu líkindum, ofta kundu bátar liggja eystast í sundinum og bíða eftir lögum. Tað komu oftast trý fylgjandi óløg, sum brutu tvørtur um eystara sundsmunnan heilt inn í meginlandið, men so kundu góð lög verða, og tað eydnaðist at sleppa tvørturum, áðrenn næstu óløgini komu.

Stakkurin er 133 m. høgur, hann var ikki lættur at søkja fyrr, tí tað var so ringt at koma upp á hann, seinni settu teir jarnringar fastar í hann, og tá gekst betur at sleppa upp, men tað hendi seg, at teir komu at liggja veðurfastir so leingi, at teimum kom at tróta bæði mat og drekka, men so fingi teir lagt eina línu av Skoradali á meginlandinum út á Stakkin, og ta kundu teir draga til sín tað, sum teimum tørvaði.

Nú er rennistongur lagdur út á Stakkin, so nú ferðast teir frá hond aftur og fram tvørtur um Stakksund.

Nakað innan fyrri Stakksund er eitt hol tvørtur ígjøgnum landið frá Flógvanum vestur á Sjeýndir. Hetta hol man vera um 400 m langt og er so beint, at tá tú ert staddur fyrri munnanum eystanfyrri, sært tú dag gjøgnum holið vestur á Sjeýndir. Hetta hol verður nevnt Sigmundshol, og farandi er gjøgnum tað í bestu kyrru. Sogn er, at einaferð róði ein bátur úr Tjørnuvík undan báti frá einum ófriðarskipi. Teir komu inn á Sjeýndir, og Tjørnuvíksbáturin fór gjøgnum hetta hol, sum eingin hevði farið fyrr og slapp undan ófriðarbátinum. Formaðurin

á Tjørnuvíksbátinum æt Sigmundur, og tí fekk holið navnið Sigmundshol.

Tjørnuvík var høvuðsbyggin í sóknini har norðuri, og sóknin æt »Tjørnevig sogn«. Tað vóru triggjar bygdir í sóknini: Tjørnuvík, Vík og Saksun.

Tjørnuvík var kirkjubýgd hjá hesum trimum bygdunum, har var kirkja og kirkjugarður, teir vilja vera við, at har hava verið fleiri kirkjur, eisini kunnu teir vísa á ein gamlan kirkjugarð. Presturin Gregers Varde klagði 1693 um, at kirkjan í Tjørnuvík var so illa farin og bað teir flyta hana til Víkar. Hetta varð ikki gjørt, men 1856 varð kirkja bygd í Vík, samstundis varð kirkjugarður gjørdur har, og 1858 varð kirkjan í Tjørnuvík flutt til Saksunar.

Nú hendi tann broyting, at Saksun fór burtur úr sóknini og kom at verða ein sókn fyrri seg sjálvan, og tað er hon enn. »Tjørnevig sogn« skifti navn og kom nú at eita »Haldersvig sogn«, men framvegis eru triggjar bygdir í sóknini, tí 1839 fluttu fólk úr Vík suður á Langa-sand og gjørdi eina bygd har. Hetta skal eg koma til aftur seinni.

Stóru partur av bønuni í Tjørnuvík er ógvuliga brattur, og áirnar eru nógvur. Tá áarfari er kann henda stóruskaði. Soleiðis var 1868 og 1963, tá komu áirnar fløðandi oman eftir brekkunum og skruddu við sær grót og mold oman úr erva út yvir stóran part av bønnum. Fólkskaði og húsaskaði var eingin.

Fyri o.u. hálvtfjórða hundrad árum síðani búði kona í Tjørnuvík, sum æt Herborg Joensdatter, hon var ættað úr Lamba, dóttir Joen Heinesen, lögmann. Herborg var gift við manni, sum er nevndur Jacob í Tjørnevig. Um hann veit eg

einki, uttan tað, at hann møtir á tingi fyrri konu sína, tá ið trætna var um jørð, og tað hendi seg ofta í Heinesens slektini.

Eg veit einki um, at Herborg navnið hevur verið í Tjørnuvík, men Heina navnið hevur gjøgnum langar tíðir verið har og er har enn.

Í Tjørnuvík eru 24 merkur av jørð, 20 ognarmerkur og 4 kongsmerkur, hagapartarnir eru tveir, Norðan Kamb og heiman Kamb, seyðurin er góður.

1801 vóru 65 fólk í Tjørnuvík, 1860 vóru 93, 1911 vóru 125, tað man helst hava verið mesta fólkatál, sum hevur verið í bygdi. Við seinastu fólkateljing 1977 vóru 78 fólk í Tjørnuvík.

Sundini

Úr Tjørnuvík fara vit til Víkar. Sum øll vita, kunnu vit nú fara við bili suður eftir oyggj, men av tí, at eg ætli mær at siga nøkur orð um Sundini, sum gjøgnum allar tíðir hava haft so nógv at týða fyrri tað fólk, sum hava búð fram við strendurnar har norðuri, fara vit við báti út eftir Tjørnuvíkini, suður um Liðarenni, Svinkagjógv og Tikagjógv, sum fólk vildu vera við var opin tvørtur gjøgnum landið av tí, at ein tik, sum var omankastað í Saksun, skuldi flóta í Tikagjógv morgunin eftir. Vit fara suður um Fjøruglyvur og Grønhøvðan og koma inn í Sundini, kyrrasta sjógv í Føroyum. Men har norðuri er tað hvørki so við kyrruni, tá ið høgættirnar leika í.

Úr Streymoy er ein grynnna líka yvir í Eysturoynna. Grynnubakkin, tað vil siga tað sunnasta av grynnuni, er eitt beint strekki frá umleið markinum millum Tjørnuvík og Vík á Streymoy og yvir í Brimnes á

Eysturoynni. Uppi á grynnuni er dýpið o.u. 8 m., men av grynnubakkanum dýpist tað knappliga niður til o.u. 50 m. Tá útnyrðingsódnir eru, kann tað grunnbróta uppi á grynnuni.

Tá eg var ungur og seinni enn so, vóru óføra góð hvitingsmið uppi á grynnuni, og sunnan fyrri grynnubakkan fekt oftast væl av hýsu. Hetta kom væl við hjá teimum, sum búðu har á leið.

Men har var annað enn hvíturur og smáhýsa at fáa í Sundunum, har var sild og seiður, har vóru skrubbur og reyðsprøkur og seiðabergsplássini vóru góð, har var nógv øða, gágga og kræklingur, men fáur man royna eftir hesum skeljadýrum nú. Tað var liviligt fram við Sundunum, har var næstan altíð flótandi, og hann, sum átti tráðu og kastidorg, og tað áttu allir, kundi altíð livbjarga sær.

Men tíðirnar eru broyttar, nú er øðrvisi norðuri í Sundalagnum. Eg havi verið har norðuri og roynt á teimum góðu fjarðarmiðunum, men nú er einki at fáa. Hvat orsøkin til hetta er, veit eg ikki, men eitt er vist: Sundini eru ikki tann matgoymsla hjá fólki, ið býr fram við strendurnar har norðuri, sum tey vóru fyrr — men nú hava tey fyrstiboxirnar.

Eg havi sagt hesi fáu orðini um Sundini fyrri m.a. at vísa á tær stóru broytingarnar, sum eru farnar fram í livimátanum hjá fólki í okkara tíð og eisini fyrri at vísa á tann stóra týðning, Sundini høvdu fyrri tað fólk, sum búðu har, fyrri at vísa á, at tey, tá ikki var farandi norðurum, kundu flóta bát og fara út á »fjørðin«, út á Sundini, og fáa so mikið, at tey livbjargaðu sær.

Sámal Johansen